

Συνάντηση Ελληνισμού - Χριστιανισμού στην Αθήνα του 1ου μ.Χ. αι.

Επιστήμες / Ιστορία

Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος



Ο σοφός Παύλος, στην ομιλία του στον Άρειο Πάγο, προκειμένου να γίνη περισσότερο κατανοητός, χρησιμοποίησε και λόγια φιλοσόφων, όπως το του στωικού Αράτου: «του γαρ και γένος εσμέν». Το κήρυγμα του Παύλου (Πραξ. ιζ' 22-34) βρήκε αμέσως ανταπόκριση στην ψυχή του ώριμου πλέον Διονυσίου, λόγω και της δικής του φιλοσοφικής προπαιδείας. Νέος είχε φτάσει μέχρι και την Ηλιούπολη της Αιγύπτου, για να μαθητεύση κοντά στους μεγάλους αιγυπτίους σοφούς.

Κατά την εκεί, μάλιστα, παραμονή του, έγινε μάρτυρας ενός παραδόξου γεγονότος, του συσκοτισμού του ηλίου εν μέσω της ημέρας, -κατά την ώρα της Σταυρώσεως του Κυρίου-, που τον συγκλόνησε τόσο, ώστε να αναφωνήσει με θαυμασμό: «ή Θεός πάσχει, ή το παν απόλλυται». Φανταστήτε, λοιπόν, τον συγκλονισμό που νοιώθει και πάλι μέσα στην ψυχή του ο Διονύσιος, όταν ακούει, τώρα, τον Παύλο να μιλά για τον πάσχοντα Θεό και την ανάστασή Του!

Υπήρξε, ασφαλώς, έργο της θείας οικονομίας και όχι μόνον προϊόν αγαθής προαιρέσεως η μεταστροφή του Αγίου στην νέα πίστη. Η θεία χάρις εργάστηκε με τέτοιον τρόπο, ώστε να μην χρειαστή ο Διονύσιος άλλες αποδείξεις, για να προσκολληθή στην καινή διδασκαλία. Εκείνος, ο φιλόσοφος, θα γίνη πλέον μύστης μιάς άλλης σοφίας, «διαμείψας τη χαμαιζήλω την υπέρ άνθρωπον» (= ανταλλάσσοντας την υπερ-άνθρωπη, την θεική, με την επίγεια σοφία), στην οποία θα μύση, με την σειρά του, και άλλους.



Έτσι, «ο τω Παύλω αγρευθείς» έγινε «και πολλών αγρευτής εν χάριτι». Άξιος, πράγματι, μαθητής αξίου διδασκάλου αναδείχθηκε ο Διονύσιος. Ουρανοφάντωρ ο Παύλος, ιερομύστης ο Διονύσιος! Σκεύος της εκλογής ο Παύλος, «απεικόνισμα του σκεύους» ο Διονύσιος! Θεολόγος ο Παύλος, «τριαδικός θεολόγος τη χάριτι» και ο Διονύσιος! Θαυμαστά, αλήθεια, τα έργα της θείας χάριτος.

Όμως, για να ενεργήση η θεία χάρις, χρειάζεται η ελευθέρα βούληση του ανθρώπου. Ο Διονύσιος, λοιπόν, έγινε, με την συγκατάθεσή του, «δοχείον του Πνεύματος ευάρμοστον» και «φωτισθείς τη χάριτι της θείας ελλάμψεως ... κατεφώτισε άπαντας». Δεν καταδέχθηκε να κρατήσει για τον εαυτό του ο τι έλαβε

από τον δάσκαλό του, που τον ωδήγησε στην πηγή της σοφίας, αλλά «τη αγάπη της σοφίας συμπεριφερόμενος πολλοστός εγένετο» και έκτοτε «ποταμούς θείων ναμάτων αενάως πηγάζει τω κόσμω».

Γι' αυτήν την προσφορά των θείων ναμάτων, με τα οποία πότισε πλουσιοπάροχα «την οικουμένην άπασαν» είμαστε αληθινά ευγνώμονες στον Διονύσιο όλοι οι άνθρωποι και ιδιαίτέρως εμείς οι Έλληνες □ διότι ο Διονύσιος συνεδύασε άριστα, στο πρόσωπό του και στην διδασκαλία του, την ελληνική φιλοσοφική παιδεία με την χριστιανική αγωγή και μάθηση. Χρησιμοποίησε την φιλο-σοφία, την ζήτηση του αληθούς, του δικαίου, του ωραίου, ως μέσο για την επίτευξη της μόνης αγαθής, της άνωθεν σοφίας (Ιάκ. γ' 17-18).

Κατ' ουσίαν ο Διονύσιος είναι ο πρώτος Έλληνας, και μάλιστα Αθηναίος, που κοινώνησε τον Ελληνισμό με τον Χριστιανισμό, χαρίζοντας έτσι στον πρώτο ένα ανεκτίμητο δώρο αθανασίας. Γι' αυτήν την «κοινωνία» εμείς, οι κάτοικοι του «κλεινού άστεως», του είμαστε διπλά ευγνώμονες! Εξ άλλου, η πόλη των Αθηνών, «της Ελλάδος η παιδείυσις», προσέφερε πλουσιοπάροχα την σοφία της, μεταξύ άλλων, και στους μετέπειτα διδασκάλους και φωστήρες της οικουμένης, τον Βασίλειο τον Μέγα και τον Γρηγόριο τον Θεολόγο, που ακολούθησαν πιστά τα βήματα των προκατόχων των, του Παύλου και του Διονυσίου, στην σύζευξη Ελληνισμού - Χριστιανισμού.

Πόσο όμορφη αλλά και πόσο σωτήρια, αλήθεια, υπήρξε αυτή η πρώτη συνάντηση του Ελληνισμού με τον Χριστιανισμό, εκεί ψηλά στον βράχο του Άρεως, αλλά και πόσους καρπούς απέδωσε στην συνέχεια! Πόσο σοφά χρησιμοποίησε ο λ(Λ)όγος του Θεού τον Έλληνα λόγο, την υπέροχη ελληνική γλώσσα, για να γίνη γνωστός στα πέρατα της γης! Αλλά και πόσο μικρόνοες -τουλάχιστον- είναι όσοι «υπέρ άγαν» Έλληνες η Χριστιανοί υπονομεύουν και καταστρέφουν την ευλογημένη αυτήν σχέση και θαυμαστή συνεργασία Ελληνισμού και Χριστιανισμού!

Ας πρεσβεύωμε, λοιπόν, θερμώς προς τους πρώτους Έλληνες και Ορθοδόξους μαζί Αγίους των Αθηνών, τον Διονύσιο, τον Ιερόθεο, την Δάμαρι, και τους άλλους ακολούθους του Παύλου, κατά την πρώτη αυτήν συνάντηση Ελληνισμού-Χριστιανισμού στην Αθήνα του 1ου μ.Χ. αι., να σώζουν την πόλη των, την Ελλάδα και τον κόσμο, όπου σκόρπισαν το φως Του, από παντός κινδύνου, αρρωστείας και πάσης άλλης κακοδαιμονίας προς δόξα Θεού και προς όφελος πάντων των ανθρώπων. Γένοιτο!

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Μηναίον του Οκτωβρίου, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Έκδοση στ', Αθήνα 2002.

Ακολουθία Πλήρης του Αγίου Ιερομάρτυρος Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, Νικολάου Β. Νάκη, εκ του τυπογραφείου Γεωργίου Σ. Σταυριανού, αρ. 40, εν Αθήναις 1894.

Ακολουθία του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου, ποίημα Αποστόλου Βαλληνδρά, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Έκδοση β', Αθήνα 1996.

<https://bit.ly/3rCSe29>